

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 22 oktober 2020

Ons kenmerk 43/5.1/2020001997

Behandeld door de heer L.C.M. Evers (0592) 365 559 en mevrouw T. Pepping
(0592) 365 425

Onderwerp: Beantwoording technische vragen over de Begroting 2021

Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Voorafgaand aan de behandeling van de Begroting 2021 zijn de Statenfracties in de gelegenheid gesteld om schriftelijk financieel-technische vragen over de Begroting 2021 te stellen. Door de fracties van de Partij voor de Dieren, de VVD, het CDA, de SP, de PvdA, D66 en GroenLinks is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Voor de beantwoording van de vragen verwijzen wij naar de bijlage bij deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlage: Beantwoording technische vragen Begroting 2021

Bijlage 1 Beantwoording technische vragen Begroting 2021

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
PvdD	1.	Algemene vraag Er is geen indexering weergegeven van de bedragen vanaf 2021, is daar een reden voor?	Waar (nog) geen indexering plaatsvindt, is deze ook niet weergegeven. We hebben in de Voorjaarsnota aangegeven dat we in 2021 afzien van indexering van geselecteerde inkoopbudgetten. Voor de komende jaren is hiervoor een stelpost opgenomen die we bij de begroting van 2022 en verder gaan inzetten, tenzij anders wordt besloten.
PvdD	2.	Blz. 19 Stad en Platteland Drenthe werkt aan een goede balans tussen economische ontwikkelruimte en het behoud van de natuur. Wat is volgens GS een goede balans? Is dit 50% Economische ontwikkelruimte en 50% Behoud Natuur, of bijvoorbeeld 35% Economische ontwikkeling en 65% Behoud Natuur?	Dit is niet in een op te leggen percentage weer te geven en het gaat ook niet alleen om direct financieel vergelijkbare eenheden. Het is van belang dat sectoren ontwikkelingsperspectief hebben en dat we de Drentse natuur door ontwikkelen, zonder dat dit ten koste van elkaar gaat. Wanneer de ene sector de ander sector schade toe doet, moet ernaar gezocht worden deze schade te beperken dan wel te voorkomen of te compenseren. Daarom zoeken we naar de balans zodat er een economische ontwikkelruimte blijft en de natuur dit aan kan. De ontwikkelingen in de laatste jaren geven aan dat niet alles mogelijk is.
PvdD	3.	Blz 19 Drentse Aanpak Stikstof Waar vinden we deze beleidsopgave uitgesplitst en van budgetten voorzien?	Deze is inderdaad niet uitgesplitst terug te zien. Deels worden de activiteiten bekostigd uit bestaande structurele budgetten en deels zijn deze opgehoogd met extra (proces)gelden via de VJN. Personele extra inzet is ook met de vaststelling van de VJN in voorzien, deze worden al deels ingezet en andere deel wordt geworven.
PvdD	4.	Blz 20 En blz 13 Uitvoeringsinformatie Er is een afname te zien in de begrote budgetten voor Toekomstgerichte Landbouw. Hoe kunnen de ambities van de provincies worden gerealiseerd met deze krimpende budgetten op Toekomstgerichte landbouw?	Dit heeft te maken met de programmering van de budgetten en beschikkingen voor de subsidies van het Plattelandsontwikkelingsprogramma POP3 met een financiële looptijd 2014-2023. Bij dergelijke programma's ligt de piek van de beschikkingen in het 3e kwart van de looptijd van het programma. Deze verplichtingen worden in de begroting en rekening van de provincie als verplichtingen opgenomen.
PvdD	5.	Blz 21 De RES 1.0 wordt ingepast in het provinciale beleid	Risico's van de RES worden via reguliere risico-inventarisaties meegenomen en verwerkt in de paragraaf "weerstandsvermogen en risicobeheersing"

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		In hoeverre (en hoe) zijn de risico's van de RES 1.0 voor de provincie begroot?	
PvdD	6.	Blz 21 Sterke steden en vitaal platteland Toekomstbestendig wonen Omgevingswet en prov. Omgevingsbeleid Waar zijn deze posten terug te vinden in de Uitvoeringsinformatie?	Voor de Omgevingswet zijn de posten terug te vinden in: Uitvoeringsinformatie 2021 bij begroting 2021: – Blz 4.Programma 2: Stad en platteland: ruimte bieden en richting geven à 2.3 Een aantrekkelijk en gevarieerd vestigingsklimaat voor wonen en werken à Doelstelling: In 2021 is de provincie Omgevingswet proof – Blz 16: Doelstelling: 2.3.03 Initiatieven en ontwikkelingen die bijdragen aan een goede ruimtelijke ordening à post: 423464
PvdD	7a.	Blz. 24 Natuurnetwerk Nederland Het doel voor 2021 is verbeterde functionering ecologische verbindingen. a. Wat functioneerde niet of onvoldoende bij de ecologische verbindingen? Welke verbeteringen willen we gaan aanbrengen. Zijn er cijfers van de resultaten van de ecologische verbindingen, zo ja waar vinden we die?	De klimaatontwikkelingen benadrukken nog extra dat het van groot belang is dat natuurgebieden met elkaar verbonden zijn, zodat plant en diersoorten van het ene gebied naar het andere gebied kunnen migreren. Dit is zeker van belang als populaties door klimaatextremen lokaal uitsterven of soorten van het zuiden naar het noorden moeten trekken. De huidige ecologische verbinden zijn hierop nog onvoldoende ingericht en dit vraagt om een verbetering. Daarnaast zijn alle ecologische verbindingen nog niet gerealiseerd. Op de kaart van het Natuurnetwerk Nederland staan de verbinden vermeld in groen en rood. Dit laatste betekent dat de verbinding nog niet functioneert en dat nog aanvullende inrichtingsmaatregelen nodig zijn.
PvdD	7b.	Inzicht verkrijgen natuurkwaliteit. Inzicht in de kwaliteit van de natuur in Drenthe op basis van het monitoringsprogramma b. Waaruit bestaat dit monitoringsprogramma. Wat zijn de resultaten tot nu toe	Het monitoringsprogramma geeft de resultaten weer voor de N2000 gebieden en de SNL. Dit zijn vergelijkingen over een langere periode en de eerste resultaten geven een beeld dat in bepaalde gebieden de natuur langzaam verbeterd en in andere gebieden constant blijft of zelfs verslechterd. In de Voortgangsrapportage Natuur die binnenkort aan de Staten wordt aangeboden, zijn een aantal algemene tendensen te lezen.
PvdD	7c.	Uitvoeringsinformatie blz 14, 2.2.03 en 2.2.04 c. Er is een piek te zien in 2021 bij 2.2.03 en in bij 2.2.04 bij de jaren 2022 en 2024. Kunt u dit nader toelichten?	2.2.03 Nat. Parken: betreft een eenmalige ophoging van 800.000 euro uit de voorjaarsnota 2020, verwerkt in de begroting voor het jaar 2021. Dit ten behoeve van de transitie Nationale Parken Nieuwe Stijl en is gekoppeld aan de regeling van het ministerie van LNV.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			2.2.04 Natuur Netwerk Nederland: onze begroting is gebaseerd op de planning van Prolander. Jaarlijks wordt een Prestatieafspraken (PPO) en wordt de meerjarenplanning geactualiseerd. Doordat er hier sprake is van meerjarige projecten kunnen de kosten en baten per jaar verschillen.
PvdD	8.	Blz. 26 Beleidsopgave Zorgvuldig omgaan met water Waarom staan in de uitvoeringsinformatie niet alle doelstellingen (dus ook 2.4.01, 2.4.04, 2.4.05 en 2.2.06 niet benoemd en uitgesplitst? Kunt u de begrotingscijfers hiervan weergeven?	In de uitvoeringsinformatie worden alleen die doelstellingen opgenomen waaraan een budget "hangt". Niet aan alle doelstellingen is een budget gekoppeld
PvdD	9a.	Blz 27 Mbt Uitvoeringsinformatie 2.4.07 a. Kunt u het verband aangeven tussen de post 'bijdrage aan voorziening grondwaterheffing en de post 'opbrengst grondwaterheffing'?	We verwachten een opbrengst van de grondwaterheffing van € 700.000, -- (bate op 810001). Die opbrengst storten we in de voorziening grondwaterheffing (last 466529). Uitgaven brengen we rechtstreeks ten laste van die voorziening
PvdD	9b.	b. Welk beleid ligt ten grondslag aan huidige beheer van (de kosten en baten) van de kwaliteit en kwantiteit van het grondwater?	Het beleid is door GS in 2007 vastgelegd in een notitie Kostenopzet reserve grondwaterheffing 2006-2010. Uw Staten zijn hierover per brief geïnformeerd op 7 december 2006 (https://www.drentsparlement.nl/statenportaal/41164007.pdf). De grondwaterheffing wordt op hoofdlijnen voor de volgende onderdelen ingezet: <ul style="list-style-type: none"> – 40% voor actief grondwaterbeheer (projecten van derden gericht op waterbesparing, herstelmaatregelen, verdrogingsbestrijding en aanvulling grondwatervoorraad). – 60% voor gegevensbeheer en onderzoek. De grondwaterheffing en de besteding daarvan is sindsdien niet gewijzigd.
PvdD	10.	Blz. 28 Prestatieafspraken met NMF Drenthe t.a.v. provinciale opgaven Kunt u ons inzicht geven in de prestatieafspraken die gemaakt zijn en welke monitoring hierop is ingesteld?	Voor de prestatieafspraken is voor 2021 een plan van aanpak gemaakt over de onderwerpen: klimaat en energie, circulaire economie, natuur inclusieve landbouw en biodiversiteit buitengebied. Op basis van dit programma van eisen maakt NMFD een werkplan/activiteitenplan. Monitoring vindt plaats door gesprekken. 2/3 x per jaar vindt een bestuurlijk overleg plaats tussen de portefeuillehouder en de directeur van NMFD Daarnaast monitoren we de

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			voortgang ook ambtelijk door 2 keer per jaar met alle beleidsvelden die betrokken zijn in gesprek te gaan (mondelinge afstemming tussen ambtenaren en werknemers NMFD)
PvdD	11.	Blz 31 Doelstelling RUD Behoud en bevordering van het duurzaamheidsbewustzijn in Drenthe Hoe gaat de RUD het duurzaamheidsbewustzijn in Drenthe bevorderen?	De doelstelling is voor de provincie. Bij de verbonden partij wordt naar die doelstelling verwezen, maar de verbonden partij doet maar een onderdeel daarvan. De bewustwording staat ook bij de doelstelling 'Behoud en bevorderen van de algemene milieukwaliteit (wettelijke milieueisen) en het duurzaamheidsbewustzijn in Drenthe' op pagina 28. De RUDD heeft bij de uitvoering van de taken een rol, ze adviseert bijvoorbeeld over de nieuwe Omgevingswet, geluid en externe veiligheid.
PvdD	12.	Blz. 36 Verschillen tussen begroting 2020 en 2021 We zien bij toekomstgerichte landbouw, dat diverse budgetten worden overgeheveld naar 2021. Wat is de oorzaak hiervan. Is er geen of onvoldoende belangstelling voor de diverse projecten?	De belangstelling is er wel. De projectsubsidie voor jong leren eten is in 2020 van het rijk ontvangen en is bestemd voor het IVN. Deze projectsubsidie moet nog aan het IVN worden overgemaakt. Voor de Regiodeal is in 2019 het bedrag dat aan de Regiodeal wordt besteed in gelijke porties over de looptijd van het programma verdeeld. In 2020 zijn er minder kosten gemaakt dan dat er aan budget begroot was. Deze kosten worden wel in het vervolg van het programma verwacht, waardoor overheveling wel noodzakelijk is. Voor de ontwikkelagenda Melkveehouderij geldt hetzelfde: een aantal activiteiten worden op een later moment in het programma uitgevoerd.
PvdD	13a.	Blz. 38 Verschillen begroting 2020 en 2021 mbt 2.4 Zorgvuldig omgaan met water a. Kunt u het verschil in inkoopkosten nader verklaren?	Zie ook vraag 82 van de PvdA In het kader van EU-POP3 en Deltaplan Agrarisch Waterbeheer leveren wij een extra inspanning om samen met de landbouw op bedrijfsniveau maatregelen te nemen om de zoetwatervoorziening en de waterkwaliteit te verbeteren. Dit gaat om een meerjarig programma, die door de provincie wordt uitgevoerd en gedekt door 50% bijdragen uit Europese middelen en 50% uit bijdragen van waterschappen. In 2020 is een deel van het programma in de provinciale financiële administratie verwerkt.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			In 2020 is rekening gehouden met de openstelling van een subsidieregeling in het kader van Europese POP III van € 5.971.098, - voor een robuust watersysteem en voldoende water in de landbouw. De regeling wordt door de provincie uitgevoerd en gedekt door 50% bijdragen uit Europese middelen en 50% uit bijdragen van waterschappen. Daarnaast is de raming in 2020 inclusief een eenmalig bedrag ad € 1.094.715, -- voor de uitvoering van Deltaplan Zoetwaterfonds dat is overgeheveld uit 2019
PvdD	13b.	b. En hoe wordt in de begroting 2021 zichtbaar dat hier nu wel rekening mee is gehouden?	In de meerjarenbegroting 2021 en volgende jaren zijn de structureel beschikbare bedragen geraamd. Eenmalige subsidieregelingen die met extern geld worden uitgevoerd worden via de P&C-cyclus aan u voorgelegd
PvdD	14.	Blz. 57 Mobiliteit en bereikbaarheid Onze conclusie vanuit deze periode (Covid) is dat we ons nog meer dan we al deden inzetten op de stimulering van het fietsverkeer. Wat is er de afgelopen periode gedaan om het fietsverkeer te stimuleren en wat gaan we gaan u nu meer doen?	De afgelopen jaren hebben we ons via het programma op Fietse projectgewijs ingezet om o.a. het fietsen naar school en werk te stimuleren. Deze inzet willen we volgend jaar continueren. Daarnaast gaan we met het programma 'Drenthe reist duurzaam' specifiek werkgevers benaderen om gezamenlijk het gebruik van duurzame vervoersmiddelen waaronder de fiets te bevorderen.
PvdD	15a.	Uitvoeringsinformatie blz 21, 4.1.02 a. Wat is er begroot voor de nieuwe toekomstscenario's voor GAE?	De toekomstscenario's en de implicaties moeten nog verder uitgewerkt worden. Daarom is er nog geen aanvullende begrotingswijziging gedaan m.b.t. eventuele investeringen in GAE naar aanleiding van het onlangs verschenen visiedocument.
PvdD	15b.	b. Is er een berekening uitgevoerd van de kosten en baten van GAE bij sluiting van de luchtvaartactiviteiten? Kan deze gedeeld worden met PS?	In het Visiedocument van GAE wordt een bedrag van €37,7 miljoen genoemd als GAE zou stoppen. Als mogelijke bate wordt de koopprijs van 12 miljoen euro na sloop van de verharde ondergrond genoemd. Wanneer er een scenario wordt gekozen door de aandeelhouders zal PS hierin meegenomen worden.
PvdD	16.	Blz. 70 H5 Klimaat en energie, Algemene vraag Waar kunnen we iets vinden over het Veenweideprogramma van Drenthe?	De veengronden in Drenthe worden niet beschouwd als veenweide zoals dat in het klimaatprogramma is opgenomen. Dat neemt niet weg dat ook in Drenthe in gebieden met veengronden bodemdaling optreedt en door afbraak van veen CO2 in de atmosfeer terecht komt. In 2014 hebben wij een verkenning uitgevoerd en uw Staten hierover per brief van 29 oktober 2014 geïnformeerd

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			(https://www.drentsparlement.nl/statenportaal/43-3-3-2014006152-Veenoxidatie-COMPL.pdf). Momenteel zijn wij met het Rijk in overleg om in het kader van het klimaatprogramma ook vanuit Drenthe aan te haken bij het veenprogramma.
PvdD	17.	Blz. 72 49% reductie CO2 in 2030 Is er een koppeling gemaakt met andere beleidsterreinen waar een CO2 besparing kan worden behaald en kan PS daar een overzicht van krijgen?	De actuele Drentse cijfers over energie zijn beschikbaar op https://www.provincie.drenthe.nl/klimaatmonitor/ In het eerste kwartaal van 2021 maken wij een monitoringsrapportage waarin de inspanningen en resultaten van de Energie Transitie Agenda worden gerapporteerd.
PvdD	18a.	Blz. 70 Klimaat en energie Inleiding In Drenthe zijn de afgelopen jaren flinke stappen gezet in de energietransitie. We gebruiken minder fossiele brandstoffen in onze woningen. a. Kunt u aangeven hoeveel in Drenthe minder wordt gebruikt ten opzichte van het voorgaande jaar?	De actuele Drentse cijfers over energie zijn beschikbaar op https://www.provincie.drenthe.nl/klimaatmonitor/ In het eerste kwartaal van 2021 maken wij een monitoringsrapportage waarin de inspanningen en resultaten van de Energie Transitie Agenda worden gerapporteerd.
PvdD	18b.	b. Kunt u aangeven welke fossiele brandstoffen hier worden bedoeld?	Het vermeden fossiele energiegebruik in de gebouwde omgeving is in vrijwel alle gevallen aardgas.
PvdD	19.	Uitvoeringsinformatie blz 24 Er is vrijwel geen uitsplitsing gegeven in de uitvoeringsinformatie. Is er gedetailleerde informatie beschikbaar op deze beleidsopgave en kan PS die krijgen?	Deze zomer hebben we u de Energie Transitie Agenda voorgelegd. Dit vormt het kader voor onze uitvoering. Daarbij hebben we aangegeven dat er op diverse onderdelen nog uitgewerkte statenvoorstellen uw kant op zullen komen. Onder andere voor waterstof en de Expeditie Energieneutraal Wonen liggen deze momenteel voor.
PvdD	20.	Blz. 72 Klimaat en energie. In de periode 2020 – 2023 gebruiken de Drentse bedrijven 7% minder energie ten opzichte van 2015 Vergunningverlening, toezicht en handhaving richting bedrijven verder op orde brengen. Welke maatregelen gaat GS nemen om het toezicht en handhaving richting bedrijven verder op orde brengen?	<ul style="list-style-type: none"> – De provincie Drenthe is bevoegd gezag voor de 35 zogenaamde categorie C bedrijven. In 2019 en 2020 heeft de RUD Drenthe in opdracht van ons adviserend energietoezicht uitgeoefend bij deze bedrijven. Bij vier bedrijven zijn enkele tekortkomingen geconstateerd. De RUD bezoekt deze vier bedrijven opnieuw in 2021. – De RUD Drenthe zal in 2021 in opdracht van ons een energieparagraaf toevoegen aan de bestaande Wet milieubeheervergunning van deze bedrijven.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			– Wij onderzoeken hoe de 12 gemeenten, daarbij wellicht ondersteund door de provincie, een structurele financiële basis kunnen creëren voor het door de RUD Drenthe uit te oefenen energietoezicht.
PvdD	21.	Blz. 157 RUD Drenthe Is het herstelplan van juli 2020 verwerkt in de begroting en vraagt dit structurele verhoging van de bijdrage van de provincie aan de RUD?	De herstelacties die de RUD Drenthe heeft ingezet, leiden in 2021 niet tot een verhoging van de provinciale deelnemersbijdrage.
PvdD	22.	Blz. 158 SNN- de drie provincies zullen ieder voor een derde gedeelte aansprakelijk zijn voor een mogelijk financieel tekort Hoe worden de financiële risico's die voorzien zijn met SNN begroot?	Zoals in de brief aan PS van 31 maart 2020 met als onderwerp "Verzoek om zienswijze begroting 2021 en begroting 2020 na wijziging SNN" aangegeven rest voor het SNN een meerjarig tekort dat deels gedekt kan worden uit de reserves. Voor de langere termijn sluiten wij niet uit dat de bijdragen van de provincies gaan oplopen en dat de reserves hier niet voldoende voor zullen zijn. In algemene zin is het een feit dat iedere provincie voor 1/3 aansprakelijk is in voorkomende gevallen. Als risico's zich daadwerkelijk voordoen zal het SNN voorstellen doen aan het Dagelijks Bestuur van het SNN hoe dit opgelost zou kunnen worden. Zie ook Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voor aanvullende informatie.
PvdD	23.	Blz. 162 GAE Wat wordt er begroot t.a.v. de exploitatiekosten van GAE de komende jaren?	In 2021 is een onttrekking van € 1.085.000,-- geraamd voor NEDAB-vergoedingen en de te betalen bijdrage aan de gemeente Assen inzake ondersteuning Groningen Airport Eelde. Zie daarnaast het antwoord bij 15a.
PvdD	24.	Blz. 162 GAE Indien er nieuwe investeringen aan de orde zijn, nemen de financieringslasten voor de publieke aandeelhouders toe. Wat zijn de (overgebleven) betalingsverplichtingen van gemeente Groningen m.b.t. investeringen?	De toegezegde bijdrage van de gemeente Groningen is ruim € 5,3 mln. rekening houdend met de bijdrage van Regio Groningen Assen. Dit is nog niet door de gemeente betaald.
PvdD	25a.	Paragraaf 2.7 Grondbeleid. a. Ligt de verwerving of functieverandering van gronden op schema zodat Natuurnetwerk Nederland in 2027 gereed kan zijn?	We willen het vrijmaken voor inrichting van gronden binnen nieuwe natuur versnellen, de realisatie hiervan doen we in overleg met Prolander. Dit is nodig om in 2027 gereed te zijn, zo blijkt uit de voortgangsrapportage die binnenkort aan de Staten gestuurd zal worden.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
PvdD	25b.	b. Welk beleid is er wanneer vrijwilligheid onvoldoende blijkt te zijn om de opgave van het provinciaal natuurnetwerk te realiseren?	Uitgangspunt voor de realisatie van de grondopgave in het PNP is vrijwilligheid. Of dit toereikend is wordt onderzocht.
PvdD	26.	Blz. 174 Het grondbeleid is verwoord in de Nota "Grondbeleid volgens provincie Drenthe 2016-2021". In 2021 wordt een actualisatie van het grondbeleid wordt aan uw Staten voorgelegd. In hoeverre worden er bij deze voorwaarden gesteld aan verhuur van grond, bijvoorbeeld mbt circulaire/grondgebonden biologische landbouw op de gronden?	Bij de actualisatie van het grondbeleid wordt ook het onderdeel exploitatie meegenomen; onderzocht wordt in hoeverre we hierbij kunnen aansluiten bij actuele ontwikkelingen in de landbouw en of daar draagvlak voor is.
VVD	27.	Blz. 12 Er wordt gerefereerd aan de Tweede-Kamer verkiezingen en daaropvolgend de kabinetsvorming waarbij Drenthe in beeld wordt gehouden in Den Haag. Wat zijn op dit moment de belangrijkste lobby-thema's?	<p>Het college brengt voortdurend de voor Drenthe belangrijke ontwikkelingen onder de aandacht, niet alleen richting Den Haag, maar ook richting Europa en onze Duitse partners. De specifieke lobbyinzet in Den Haag concentreert zich momenteel met name op de energietransitie (waterstof/Drenthe 4.0), de Universiteit van het Noorden, de treinverbinding Emmen-Rheine en de toegankelijkheid en bereikbaarheid van zorg in onze regio.</p> <p>Daarnaast is voor de Tweede Kamerverkiezingen en de formatie van een nieuw Kabinet in SNN-verband ten behoeve van de landelijke verkiezingsprogramma's een noordelijke inbreng opgesteld en gedeeld met de programmacommissies, de politieke partijen en de noordelijke Kamerleden. Daarin is aandacht gevraagd voor thema's zoals arbeidsmarkt en onderwijs, circulaire economie, energie en klimaat, landbouw en mobiliteit. Daarnaast is er vanuit de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Gelderland, Limburg en Zeeland (een samenwerkingsverband op het gebied van demografische ontwikkelingen) een position paper geschreven, 'Helemaal Nederland: te klein voor grote verschillen' waarin we aandacht vragen voor regio's met bevolkingsdaling.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	28.	Blz. 30 Doelstelling: 6.3.08 Verminderen armoede en laaggeletterdheid. Rug: onderzoek intergenerationele armoede 50 mille in 2021 en 50 mille in 2022. Vraag: klopt het dat dit onderzoek al afgerond is en op 11 oktober 2020 is gepubliceerd? Wat betreft dan de kosten in 2022?	De kosten in 2021 en 2022 hebben betrekking op fase 2 van het onderzoek. Het klopt dus dat fase 1, van midden 2017 tot ongeveer midden 2020, is afgerond. In 2017 is gesteld dat er een tweede fase van 2 jaar onderzoek zou komen als de voortgang succesvol was. Begin 2020 is door alle betrokkenen in de begeleidingscommissie (met daarin de onderzoekers, de financiers en de Alliantie van Kracht) geconcludeerd dat een tweede fase zeer waardevol zou zijn. Bij beschikking van 29 september 2020 door GS is aan de onderzoekers een bedrag van 100.000 euro voor deze nieuwe fase beschikbaar gesteld. De provincie Groningen heeft hetzelfde bedrag beschikbaar gesteld (net als in fase 1 ook de helft door Groningen is betaald). In de tweede fase van het onderzoek gaat de RUG onder andere de opgehaalde data analyseren om zicht te krijgen op de omvang en de achterliggende mechanismen van de (intergenerationele) armoede. Bovendien zal worden ingezet op kennisdeling, deelname aan professionele netwerken gericht op armoedebestrijding en het opstellen van wetenschappelijke papers. Bij het overdragen van kennis zal CMO STAMM i.s.m. de Alliantie van Kracht een belangrijke rol vervullen. Kortom: de onderzoeksresultaten worden concreet vertaald naar de praktijk.
VVD	29.	Blz. 30 De doelstellingen mbt sanering asbestdaken wordt genoemd. Wordt hierbij ook rekening gehouden met het stimuleren van het geschikt maken van de nieuwe daken voor (het gewicht van) zonnepanelen?	Sanering van asbestdaken in combinatie met toepassing van zonnepanelen is van geval tot geval maatwerk. Het is aan de eigenaar van het betreffende dak om de investeringsbeslissing te maken. In de Asbestregeling Drenthe (lening) is hier geen voorziening voor opgenomen.
VVD	30.	Blz. 45 De integrale digitaliseringsagenda wordt aangekondigd. Wanneer kunnen we die verwachten?	Zoals aangegeven in de brief die uw Staten hebben ontvangen bij Statenstuk Economische Koers Drenthe staat de digitaliseringsagenda gepland voor Q2 2021.
VVD	31.	Blz. 46 Een Drentse Acquisitiestrategie. Vraag: Wat wordt daar onder verstaan?	Onder Acquisitiestrategie verstaan wij een strategie hoe de provincie Drenthe kan bijdragen aan meer nieuwe bedrijven of uitbreidingen van bestaande bedrijven in Drenthe. De afgelopen 2 jaar is onze strategie vervlochten geweest

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			met de noordelijke TopDutch campagne. De evaluatie hiervan loopt. We werken actief samen met de NOM en de NIFA.
VVD	32.	Blz. 47 Innovatieve zorg economie. Doelen zijn opgenomen. Maar waar vind ik de begroting? (welke budgetten hangen aan deze doelen?).	Innovatieve zorg economie maakt deel uit van de vastgestelde economische koers 2020-2023. Gezondheidseconomie maakt gebruik van bestaande budgetten zoals VES of het Europees cofinancieringsfonds (Interreg). In de Statenbrief bij de economische koers is aangegeven dat er in het Q1 een Agenda gezondheidseconomie aan u wordt voorgelegd. Het budget zal hier onderdeel van zijn.
VVD	33.	Blz. 50 In nauwe samenspraak met onze partners op het terrein van de arbeidsmarkt maken we ons sterk voor een stevige (lobby)agenda richting het Rijk en de EU om meer financiële middelen voor de regio los te krijgen om daarmee het verlies van banen en ondernemingen zoveel mogelijk te voorkomen Vraag: welke partners en welke regio?	De belangrijkste partners voor de Provincie zijn de (centrum)gemeenten, UWV, brancheorganisaties, O&O-fondsen, het bedrijfsleven en de regionale onderwijsinstellingen van primair tot met hoger onderwijs. Daarnaast werken wij samen met het rijk, in noordelijk verband en daar waar nodig met andere Nederlandse Provincies en internationale/Duitse regio's. Zij delen met ons de urgentie tot de bundeling van krachten en het aanbrengen van verbindingen om cross-overs tussen sectoren tot stand te brengen, innovatie te stimuleren en het beter benutten van economische kansen in de regio.
VVD	34.	Blz. 58 Met de Investeringsagenda willen we de fietsinfrastructuur in de steden Hoogeveen, Emmen, Meppel en Assen een impuls geven op basis van plannen die deze gemeenten kunnen indienen. De uitvoeringsplannen zullen wellicht meer kosten dan de budgettaire kaders aan mogelijkheden geven. Daarom zetten we sterk in op samenwerken met gemeentes en andere partners en op lobby bij het rijk en de EU voor cofinanciering. Vraag: om welke andere partners gaat dit?	De investeringen in fietsinfrastructuur, fietsvoorzieningen en in campagnes om fietsgebruik in onder andere het woon-werkverkeer te stimuleren (Anders reizen via de werkgeversaanpak) worden (ook) landelijk uitgewerkt in een Nationaal Toekomstbeeld Fiets. Voor de uitvoering zijn diverse andere partners ook aangesloten zoals ook de NS, Prorail en andere vervoersmaatschappijen (voorbeeld: fietsparkeren stations) en belangenorganisaties zoals de fietsersbond. Ook werkgevers kunnen hun steentje bijdragen. De komende jaren is de verwachting dat de gezamenlijke provincies 600 miljoen investeren in fietsverkeer (bron IPO); aan het rijk is gevraagd hier een substantiële bijdrage aan toe te voegen.
VVD	35.	Blz. 60 Samenwerking binnen Port of Zwolle voor een goede bereikbaarheid over water van Zwolle, Kampen en Meppel.	Dit betekent concreet dat we regelmatig afstemmen met Port of Zwolle, Regio Zwolle en de gemeente Meppel; waar nodig ondersteunen we en leggen verbindingen met andere overheden richting het Rijk. De bereikbaarheid over

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		Wat betekent dit concreet? Wat staat die bereikbaarheid nu dan in de weg?	weg en water behoeft regelmatig aandacht bijv. het uitdiepen van de Vaarweg IJsselmeer-Meppel; duurzame mobiliteit en vervoerkeuzes; de doorstroming op de A28.
VVD	36.	Blz. 60 De gedeeltelijke verdubbeling N34 wordt uitgewerkt. Wanneer kunnen we een voorstel verwachten?	Het komende jaar gaan we verschillende alternatieven onderzoeken in het onderzoek naar Milieueffecten (MER). Dit leidt tot een voorkeursvariant ter vaststelling door provinciale staten medio 2022.
VVD	37.	Blz. 83 Voor Drentse toptalenten in en tussen diverse culturele disciplines professionele begeleidingstrajecten en presentatiemogelijkheden op grote podia in Noord-Nederlandse netwerken voor talentontwikkeling. Vraag: wat wordt hiermee bedoeld?	Hiermee wordt bedoeld dat Drentse talentvolle popartiesten of (dans)theatermakers of filmmakers of makers van locatietheater een opleidingstraject en een podium krijgen bij professionele instellingen in het noorden. Om talentvolle kunstenaars in het noorden meer kansen te bieden om zich te ontwikkelen. Zie: www.wethenorth.nl .
VVD	38.	Blz. 89 We hopen (verwachten!) dat de Koloniën van Weldadigheid in 2021 op de Unesco Werelderfgoedlijst komen. We verwachten dat op dat moment een extra impuls gegeven zal worden (o.a. aan promotie, evenementen, etc), maar we zien een budgetdaling. Wordt het momentum straks wel goed benut, zijn hiervoor de middelen aanwezig?	Er zijn voldoende middelen aanwezig om het momentum te benutten. Afgelopen periode is een gezamenlijk marketing-traject voorbereid met de Koloniën van Weldadigheid, dat in 2021 uitgerold gaat worden. Een communicatieprotocol ligt klaar. Voor projecten in de Koloniën van Weldadigheid is in 2021 extra budget beschikbaar, omdat 180.000 euro budget voor gebiedsontwikkeling is overgeheveld naar 2021. Dit bedrag was niet besteed omdat de ontwikkeling van projecten in Veenhuizen stagneert door de uitgestelde overdracht van het Rijksvastgoed naar een nieuwe eigenaar. De voorgestelde inschrijving van de Koloniën van Weldadigheid als UNESCO werelderfgoed staat op de agenda van de 44e zitting van het Werelderfgoedcomité van UNESCO, die naar verwachting in de zomer van 2021 plaatsvindt.
VVD	39.	Blz. 142 Verwijdering asbestdaken. Met de stimuleringslening verwijderen asbest is €3,8 miljoen uitgeleend terwijl er €27.500.000 miljoen beschikbaar is.	4juni 2019 is datum dat Asbestdakenverbod door Eerste Kamer is afgestemd. In totaal is met regeling ongeveer 9 hectare asbestdak vervangen. Logischerwijs zijn er na 4 juni minder m2 meters gesaneerd, maar doordat mensen nu 'meer' vrije tijd hebben zien we een toename van het aantal informatieve vragen over de Asbestregeling Drenthe.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord																								
		Zijn er na 4 juni 2019 minder leningen opgenomen dan voor 4 juni 2019? En, zijn er cijfers bekend over de hoeveelheid m2 asbestdaken die voor 4 juni 2019 gesaneerd zijn en na 4 juni 2019?	<p>Verstrekt van januari 2018 tot 4 juni 2019:</p> <table border="0"> <tr> <td>Consumptief</td> <td>39</td> <td>€ 512.146,00</td> </tr> <tr> <td>Hypothecair</td> <td>10</td> <td>€ 490.148,00</td> </tr> <tr> <td>Zakelijk</td> <td>32</td> <td>€ 1.506.777,00</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>81</td> <td>€ 2.509.071,00</td> </tr> </table> <p>Gesaneerd: ongeveer 59.000 m2.</p> <p>Verstrekt van 4 juni 2019 tot 1 oktober 2020:</p> <table border="0"> <tr> <td>Consumptief</td> <td>40</td> <td>€ 466.770,00</td> </tr> <tr> <td>Hypothecair</td> <td>9</td> <td>€ 398.708,00</td> </tr> <tr> <td>Zakelijk</td> <td>11</td> <td>€ 579.690,00</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>60</td> <td>€ 1.445.168,00</td> </tr> </table> <p>Gesaneerd: ongeveer 31.000 m2</p>	Consumptief	39	€ 512.146,00	Hypothecair	10	€ 490.148,00	Zakelijk	32	€ 1.506.777,00	Totaal	81	€ 2.509.071,00	Consumptief	40	€ 466.770,00	Hypothecair	9	€ 398.708,00	Zakelijk	11	€ 579.690,00	Totaal	60	€ 1.445.168,00
Consumptief	39	€ 512.146,00																									
Hypothecair	10	€ 490.148,00																									
Zakelijk	32	€ 1.506.777,00																									
Totaal	81	€ 2.509.071,00																									
Consumptief	40	€ 466.770,00																									
Hypothecair	9	€ 398.708,00																									
Zakelijk	11	€ 579.690,00																									
Totaal	60	€ 1.445.168,00																									
CDA	40.	<p>Statenstuk</p> <p>Blz. 2: Daar wordt gesproken over een nieuwe bestemmingsreserve Verstrekte subsidies. Waar vind ik nadere informatie in de stukken over deze reserve, de uitgangspunten (er staat dat de Staten een grensbedrag moeten bepalen, welk grensbedrag wordt voorgesteld?), verwachte verloop en hoogte in 2021, etc.? Ongetwijfeld staat dit ergens genoemd, maar ik ben deze in de veelheid van informatie niet tegengekomen.</p>	<p>De bestemmingsreserve Verstrekte subsidies is een technische reserve die formeel wordt ingesteld om te kunnen voldoen aan de nieuwe regels rond de lastneming bij subsidies. De reserve wordt nu formeel ingesteld. Een grensbedrag wordt door PS nog bepaald als onderdeel van de nieuwe Financiële Verordening. Over het verwachte verloop en de hoogte in 2021 valt nog niets te zeggen. Dit is geheel afhankelijk van de feitelijke gang van zaken en voortgang rond verstrekte subsidies in 2021. Daarbij gaat het om een “beklemd” reserve die niet vrij besteedbaar is.</p>																								

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
CDA	41.	Blz. 2: Er wordt gesproken over het wijzigen van de naam van een tweetal reserves, terwijl ik er maar één genoemd zie op blz. 3. Hoe zit dit?	De Egalisatiereserve groot (variabel) onderhoud wegen en vaarwegen wordt de Reserve groot (variabel) onderhoud wegen en vaarwegen. De Egalisatiereserve voormalige BDU verkeer en vervoer wordt de Reserve voormalige BDU verkeer en vervoer.
CDA	42.	Blz. 4: Wat bepaalt welk deel van de wijziging in de kapitaallasten naar de vrije ruimte gaat en welk deel wordt verrekend met de Reserve Investerings Verkeer en Vervoer?	Kapitaallasten worden altijd ten laste van de exploitatie gebracht. De lastendruk van de kapitaallasten is in de begroting constant. Indien als gevolg van actuele toerekening van kapitaallasten een saldo ontstaat in enig jaar, dan wordt dit saldo verrekend met de reserve Investerings Verkeer en Vervoer.
CDA	43.	Blz. 5: Is de verlaging van de bijdrage aan het Openbaar vervoersbureau Groningen-Drenthe nu, in deze tijd, nog wel realistisch?	Het betreft hier een aanpassing van de toegepaste indexering op de bijdrage aan het OV-Bureau Groningen-Drenthe en de Vechtdallijnen. Deze zijn hiermee in overeenstemming met de begrotingen van beide organisaties. Van een bezuiniging is geen sprake.
CDA	44.	Blz. 6: Hoe hoog wordt, met deze wijzigingen, de jaarlijkse bijdrage aan de Omgevingsdienst Groningen? En hoe kan de bijstelling voor de komende jaren zo variëren? Is er geen vaste bijdrage per jaar? Hoe wordt deze bijdrage bepaald?	Na deze wijzigingen ziet de jaarlijkse bijdrage aan de Omgevingsdienst Groningen als volgt uit. 2021: 698.394 2022: 719.346 2023: 740.926 2024: 763.154 Onze bijdrage is afgeleid van de begroting 2021 van de omgevingsdienst. In deze bijdrage zijn loon- en prijsstijgingen met 3,2% in 2021, 3% in de jaren 2022 tot en met 2024 verwerkt. Voor de BRZO en RIE4 bedrijven voert de OD-G de taken uit. De bijdrage is gestoeld op het aantal bedrijven van die categorie. In 2019 werd de taak nog niet op volle sterkte uitgevoerd, de verwachting is dat dit vanaf 2020 en zeker 2021 het geval zal zijn. Daarmee wordt ook de bijdrage aangepast naar de volledige afgesproken inzet. Dit plus de trendmatige verhoging verklaart de aanpassing. Indien het aantal bedrijven verandert, heeft dat ook invloed op de bijdrage. Dit is afhankelijk van nieuwe bedrijven of aanpassingen in de regelgeving

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
CDA	45.	Blz. 7: Hoe kan het dat in de voorjaarsnota wordt uitgegaan van een dekking uit de vrije ruimte van de Leaderprojecten terwijl er in de reserve vitaal platteland al rekening mee is gehouden? Hoe komt het dat u daar nu pas achter komt?	Zoals te lezen valt op bladzijde 227 worden vanuit de Reserve Vitaal Platteland diverse zaken gedekt. Van dorpsinitiatieven en arbeidsmarktmaatregelen tot Leader projecten. Bij een nadere en verdere precisering van de Reserve Vitaal Platteland kwam naar voren dat hier voor de afwikkeling van Leaderprojecten nog ruimte was gereserveerd. Daarom benutten we deze ruimte alsnog en laten we dit niet ten koste gaan van de vrije bestedingsruimte.
CDA	46.	Begroting Blz. 7: Ik mis in het staatje 'werkgelegenheid' het aantal banen in de toeristische sector. Kunt u daar een opgave van doen?	De vrijetijdssector is een samengestelde sector, dat betekent dat de sector is opgebouwd uit (delen van) andere sectoren, waaronder bijvoorbeeld Horeca en Cultuur, Sport en Recreatie. Om die reden is deze sector niet in dit staatje opgenomen. In 2019 waren er bijna 16.000 banen in de vrijetijdssector in Drenthe (bron: Provinciaal werkgelegenheidsregister 2019). Prognosecijfers zijn niet beschikbaar.
CDA	47.	Blz. 7: Onderaan. Ik constateer dat de baten de komende jaren lager zijn dan de lasten. Dit wordt 'gecompenseerd' met onttrekkingen aan reserves (per saldo). Desalniettemin zie ik de reserves (en voorzieningen) niet in een gelijkmatig tempo verminderen (met name niet tussen 2021 en 2020). Wat zie ik bij deze redenering over het hoofd wat dit zou kunnen verklaren?	Uit de tabel blijkt dat het totaal van de mutatie van de reserves gelijk is aan het saldo van de baten en lasten voor resultaatbestemming. Het patroon van de mutaties kent een grillig verloop omdat veel van de reserves bestemd zijn voor incidentele uitgaven (projecten en programma's).
CDA	48.	Blz. 14: Als resultaat van 'nieuwe en passende regionale samenwerking voor maatschappelijke opgaven' worden 'werkbezoeken aan Drentse gemeenten, omliggende provincies en Drentse waterschappen' genoemd. Dit is toch geen resultaat, maar een middel? En wat zou dan het 'echte' resultaat moeten zijn, volgens u?	De werkbezoeken dragen bij aan nieuwe en passende regionale samenwerking door de integrale benadering. In die zin kunnen deze bezoeken ook als een middel gezien worden. Concrete resultaten zijn echter op het gebied van de bestuurlijke verhoudingen lastiger te duiden. De korte lijnen en de mogelijkheid om elkaar bestuurlijk makkelijker te vinden als gevolg van deze werkbezoeken maken dat er op diverse beleidsterreinen samenwerkingen ontstaan.
CDA	49.	Blz. 18: Of en in hoeverre draagt een nieuw CRM-systeem bij aan het door een 'vraaggerichte dienstverlening voorzien in de klantbehoefte	Het Relatiebeheersysteem zorgt ervoor dat alle klantgegevens (het adressenboek) op 1 centrale plek staan geregistreerd. Daar worden ook eventuele wijzigingen doorgevoerd, zodat onze informatie altijd klopt. Het

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		(gehoord worden)? Waarom dit systeem in relatie tot de beleidsopgave 'Verbinding met de Drentse samenleving'?	systeem is gekoppeld aan de Kamer van Koophandel. We voldoen daarmee aan de privacyregels vanuit de AVG en hebben tevens complete informatie als het gaat om WOB-verzoeken. Per account kunnen contactmomenten worden vastgelegd, zodat ambtenaren kunnen lezen welke thema's er bij de organisaties nog meer spelen. Dit bevordert de integraliteit. In de voorjaarsnota is ingestemd met middelen voor het beheer en ondersteuning van de invoering van het systeem.
CDA	50.	Blz. 20: Wat is in de omgevingsvisie 2018 en omgevingsverordening beschreven wat concreet bijdraagt aan een 'goede inpassing van zonne- en windenergie op land en op daken'?	Het beleid voor grondgebonden zonne- en windparken is beschreven in paragraaf 5.6.2 van de Omgevingsvisie Drenthe 2018. De regels waaraan een grondgebonden zonne- of windpark moet voldoen zijn opgenomen in artikel 2.22 en 2.24 van de Omgevingsverordening Drenthe. Voor zon op daken hebben wij geen ruimtelijk beleid. Naar aanleiding van de door uw Staten aangenomen motie M 2020-10 informeren wij u over de voorgenomen wijziging van ons beleid en de provinciale omgevingsverordening t.a.v. zon op land en zon op dak.
CDA	51.	Blz. 21: Gesproken wordt over het vergroten van het aantal woningen dat aansluit bij de behoefte. Maar ik zie in de cijfers op blz. 7 nog geen, zoals wel gewenst, toename de komende jaren in de woningvoorraad. Hoe kan dit?	Deze cijfers zijn gebaseerd op prognoses van CBS en ABF. Deze trekken de resultaten uit het verleden door in de toekomst, maar houden geen rekening met nieuwe woningbouwplannen. De cijfers laten inderdaad zien dat extra inspanningen noodzakelijk zijn. Jaarlijks wordt er een nieuwe prognose opgesteld en aan de hand hiervan programmeren gemeenten het aantal woningen wat extra nodig is om te voorzien in de behoefte aan woonruimte. Het versnellen en ondersteunen van nieuwe plannen kunnen wij versterken door inzet via de Woonagenda.
CDA	52.	Blz. 29 (en ook op een aantal andere plaatsen): Kunt u zeggen hoever het staat met het heroriënteringsonderzoek (ik verwijs naar de aangenomen motie eerder en toezeggingen) naar het fonds dat Attero moet voeden richting de overdracht van de afvalberg t.b.v. de nazorg? En wordt het nu niet tijd om, ook gelet op de uitgebreide beschouwing	We zijn gestart met de werkzaamheden voor de ALM-studie. U wordt hier separaat over geïnformeerd als we hier verder mee zijn. De rekenrente komt in dit kader ook aan bod. Met 'geen grip' wordt bedoeld op het feit dat Attero een voorziening op haar eigen balans opbouwt voor de bekostiging van de verplichtingen m.b.t. de bovenafdracht voor de stortplaats. Omdat Attero deze voorziening zelf opbouwt hebben we hier geen grip op. Attero heeft echter als zekerheid voor de

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		over de lage rentestand elders in de begroting, bij de groei niet meer uit te gaan van de standaard 4%? Zie ook blz. 115 en 121. Overigens staat op blz. 121 'Hier hebben wij geen grip op'. Maar er is toch een boeteclausule van toepassing?	<p>nakoming van deze verplichtingen een borgtocht gesteld t.b.v. de provincie, met hieraan gekoppeld twee financiële ratio's. Middels deze ratio's wordt de financiële positie van Attero gevolgd. Bij het niet voldoen aan de ratio's geeft de borgtocht ruimte om maatregelen te nemen.</p> <p>Een boeteclausule is niet aan de orde, wel hebben we de mogelijkheid om Attero een heffing op te leggen bij onvoldoende groei van het vermogen in het nazorgfonds.</p> <p>Deze heffing is overigens geen maatregel uit hoofde van de borgtocht, maar volgt uit de raamovereenkomst tussen Attero en de provincie.</p>
CDA	53.	Blz. 38/39: Hoe moet ik de structurele aframing RUD (naast OD-G) zien ten opzichte van bijstelling naar boven van de Drentse bijdrage die eigenlijk zou moeten plaatsvinden?	Het verschil van 238.500,- heeft niets te maken met de jaarlijkse bijdrage aan de RUD en ODG. In de begroting 2020 was een bijdrage geraamd ten behoeve van de inventarisatie Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Deze bijdrage was beschikbaar gesteld voor de jaren voor de jaren 2019 en 2020 en is dus vanaf 2021 niet meer geraamd (143.500,-). Het restant van 95.000,- betreft het budget Externe veiligheid dat t/m 2020 was opgenomen in de begroting.
CDA	54.	Blz. 39: Ik lees dat er voor de vermindering van het aantal asbestdagen voor 2021 geen budget beschikbaar wordt gesteld, maar dat de regeling wel wordt voortgezet (blz. 22). Hoe rijmt u dit?	<p>Tekstcorrectie bij 'Vraag': asbestdagen = asbestdaken</p> <p>Er is in 2017 geld vanuit het Investeringsagenda beschikbaar gesteld. Hiervan is nog steeds budget beschikbaar die jaarlijks overgeheveld mag worden. Daarom is het niet nodig om bij 2021 een budget op te nemen. Tevens ontvangt de provincie geld van gemeenten voor uitgevoerde werkzaamheden door derden inzake de Asbestdakenkaart. Deze kosten worden jaarlijks door 13 partijen gedeeld en voorgefinancierd door provincie.</p>
CDA	55.	Blz. 44: Wat wordt bedoeld met 'fase 2 VAM-berg'? Wordt een uitgewerkt voorstel hiertoe nog apart voorgelegd aan PS?	<p>Bij de VAM-berg fase 2 gaat het om het voorstel dat wij hebben gedaan op pagina 15 van de Voorjaarsnota 2020.</p> <p>Daarbij ging het om een verdere uitbreiding en ontwikkeling met recreatieve infrastructuur en inrichting van het betreffende gebied.</p> <p>Naar aanleiding van het Statenbesluit over de Voorjaarsnota 2020 – waarbij een investeringskrediet door uw Staten beschikbaar is gesteld – is de uitvoering voortvarend ter hand genomen.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			Een uitgewerkt investeringsvoorstel ligt daarbij niet meer voor de hand, maar wij informeren u graag over de voortgang van het project.
CDA	56.	Blz. 49: De verwachting bestaat dat er n.a.v. de C-crisis veel werk moet worden gemaakt van omscholing en bemiddeling. Kunnen de Arbeidsmarktregio's dit werk aan, volgens u? Zijn ze daartoe voldoende uit- en toegerust?	We hebben op dit moment geen signalen dat de Arbeidsmarktregio's het werk niet aankunnen. Dat heeft ook met het feit te maken dat daar waar het gaat om de ontwikkeling van zittend personeel, duurzame inzetbaarheid en mobiliteit op dit moment vooral werkgevers, werknemer en O&O fondsen aan zet zijn. Om hen te ondersteunen heeft het kabinet naast de inzet via de NOW-pakketten additioneel 50 miljoen euro uitgetrokken voor omscholing van personeel via het crisisprogramma NL leert door. Daarnaast zal de komende maanden wordt ingezet op een aanpak voor regionale mobiliteitsteams waarin werkgeversorganisaties, UWV, gemeenten en vakbonden intensief samenwerken. Deze moeten mensen met passende begeleiding ondersteunen bij het zoeken naar nieuw werk.
CDA	57.	Blz. 57: Gesproken wordt over de steun van het Rijk richting OV, ook in 2021. Naar ik begreep, is dit nog geen uitgemaakte zaak. Of hebt u inmiddels meer informatie?	Ja, hierover bent u inmiddels geïnformeerd in de 7e informerende brief over COVID-19. Ook op de digitale informatieavond d.d. 6 oktober 2020 over de gewijzigde dienstregeling naar aanleiding van de coronacrisis bent u hierover bijgepraat
CDA	58.	Blz. 58: Eind 2021 is de doorfietsroute Assen-De Punt klaar. In Tynaarlo is volgens het DvnN daar verwarring over. Staat een tijdige realisatie onder druk?	Het college van de gemeente Tynaarlo heeft de raad voorgesteld te kiezen voor de route over de oostelijke kanaaldijk. Oppositiepartijen VVD, PvdA en Gemeentebelangen hebben een voorkeur voor de 'Onlandweg-variant'. Tijdens de behandeling in de raad heeft de wethouder aangegeven dat de provincie in het kader van het SPV (Strategisch Plan Verkeersveiligheid) bij het ministerie een subsidieaanvraag voor een tunnel de onder de N386 bij de Vriezerbrug heeft ingediend. De raad heeft aangegeven dat de subsidie en daarmee een mogelijke tunnel onder de N386 van invloed is op de uiteindelijke keuze voor een variant en vervolgens de wethouder gevraagd met nadere informatie over deze aanvraag te komen. Naar verwachting zal er in de eerste helft van november meer duidelijkheid over deze subsidie aanvraag komen. Op dit moment kan er weinig worden gezegd over de slagingskans. De behandeling door de gemeenteraad kan derhalve op zijn vroegst in januari plaatsvinden. De

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			aanleg van een tunnel of een raadsbesluit voor de "Onlandweg-variant" heeft een aanzienlijke impact op de planning. In beide gevallen dient er rekening mee te worden gehouden dat de aanleg op zijn vroegst in de 2e helft van 2022 kan starten. Voor de 'Onlandweg-variant' moeten bestemmingsplannen worden gewijzigd, gronden aangekocht en vergunningen aangevraagd. Gezien de gevoeligheid van deze variant is het aannemelijk dat deze procedures lang gaan duren. De bouw van een tunnel vraagt een langere voorbereidingstijd (o.a. het verleggen van kabels & leidingen). Indien de raad instemt met het voorstel van het college, dan loopt de uitvoering door het uitgestelde raadsbesluit ook vertraging op, maar dan kan er waarschijnlijk wel in de 2e helft van 2021 worden gestart met de realisatie. In de tussentijd dient het verkeer via de Onlandweg-Meerweg te rijden.
CDA	59.	Blz. 72 en 73: Op deze pagina's worden veel streefcijfers in percentages genoemd (o.a. aandeel hernieuwbare energiebronnen, reductie fossiel energiegebruik, gebruik energie). Kunt u de huidige stand van deze percentages aangeven? Dat lijkt me bijzonder relevant om te beoordelen of we op schema zitten of wellicht moeten versnellen met aanvullende maatregelen en financiën.	De actuele Drentse cijfers over energie zijn beschikbaar op https://www.provincie.drenthe.nl/klimaatmonitor/ In het eerste kwartaal van 2021 maken wij een monitoringsrapportage waarin de inspanningen en resultaten van de Energie Transitie Agenda worden gerapporteerd.
CDA	60.	Blz. 78: Waaruit bestaat 'onze culturele basisinfrastructuur'?	Met de Drentse culturele basisinfrastructuur bedoelen wij de instanties, organisaties en evenementen die het fundament vormen van het culturele veld in Drenthe. Daarbij kan het gaan om organisaties die een provinciale boekjaarsubsidie ontvangen (zoals K&C, Bilibionet en het Drents Museum) of een meerjarige begrotingsubsidie (zoals de musea van provinciaal belang, diverse festivals en de PeerGroup), maar ook om organisaties, waarmee we geen subsidierelatie hebben (zoals theaters).
CDA	61.	Blz. 114: Hoe kan het dat de afwijking bij de Uitvoering NB-wet tussen 2020 en 2021 zo groot is?	In de Voorjaarsnota 2020 is een hogere raming voor legesopbrengsten opgenomen op basis van een tariefsverhoging van de leges voor de

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord																																																		
			vergunningaanvragen op grond van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel stikstof.																																																		
CDA	62.	Blz. 116: Ik mis een overzicht van de voorgaande jaren t.a.v. de heffingen en rechten. Kunt u die alsnog verstrekken?	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5">Raming lokale heffingen 2018-2021</th> </tr> <tr> <th></th> <th>2021</th> <th>2020</th> <th>2019</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Belastingen</td> <td>59.600.000</td> <td>59.100.000</td> <td>57.163.000</td> <td>55.885.000</td> </tr> <tr> <td>Heffingen</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td> Grondwater</td> <td>700.000</td> <td>700.000</td> <td>700.000</td> <td>700.000</td> </tr> <tr> <td> Nazorghedding gesloten stortplaats</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td> Ontgrondingen</td> <td>7.500</td> <td>7.500</td> <td>7.500</td> <td>21.345</td> </tr> <tr> <td>Rechten</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td> Leges</td> <td>495.000</td> <td>435.000</td> <td>435.000</td> <td>564.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>60.802.500</td> <td>60.242.500</td> <td>58.305.500</td> <td>57.170.345</td> </tr> </tbody> </table>	Raming lokale heffingen 2018-2021						2021	2020	2019	2018	Belastingen	59.600.000	59.100.000	57.163.000	55.885.000	Heffingen					Grondwater	700.000	700.000	700.000	700.000	Nazorghedding gesloten stortplaats	0	0	0	0	Ontgrondingen	7.500	7.500	7.500	21.345	Rechten					Leges	495.000	435.000	435.000	564.000	Totaal	60.802.500	60.242.500	58.305.500	57.170.345
Raming lokale heffingen 2018-2021																																																					
	2021	2020	2019	2018																																																	
Belastingen	59.600.000	59.100.000	57.163.000	55.885.000																																																	
Heffingen																																																					
Grondwater	700.000	700.000	700.000	700.000																																																	
Nazorghedding gesloten stortplaats	0	0	0	0																																																	
Ontgrondingen	7.500	7.500	7.500	21.345																																																	
Rechten																																																					
Leges	495.000	435.000	435.000	564.000																																																	
Totaal	60.802.500	60.242.500	58.305.500	57.170.345																																																	
CDA	63.	Blz. 129: Er wordt gesproken over een hogere bijdrage na 2022, maar dat hogere bedrag wordt niet genoemd in het schema op blz. 131. Waarom niet? En recent is een kostenpost (kerkrimte) gedekt uit de reserve onderhoud, omdat die toch hoog genoeg zou zijn. Hoe verhoudt zich dat tot deze aanstaande verhoging? Zie ook blz. 238.	<p>De hogere bijdrage na 2022 betreft een onduidelijkheid in de tekstuele toelichting. Na de nieuwbouw/uitbreiding 2009-2011 van het Drents Museum is een MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP) opgesteld voor 25 jaren. Voor planmatig onderhoud (PO) is toen 165.000 begroot voor de periode 2012-2022. Dit bedrag is relatief laag, omdat voor de nieuwbouw de eerste 10 jaren betrekkelijk weinig PO benodigd is. Voor de periode 2023-2036 is meer PO voorzien en zal de jaarlijkse dotatie moeten worden verhoogd. In 2018 is er een herijking geweest van het MJOP. In dit MJOP heeft een verschuiving plaatsgevonden van planmatig naar dagelijks onderhoud (DO), t.b.v. de jaarlijks uit te voeren werkzaamheden. Omdat in 2018 het DO budgettair al is aangepast aan deze nieuwe situatie, zal de verhoging na 2022 minder hoog zijn dan eerder genoemd. In 2022 wordt het MJOP weer opnieuw herijkt en geactualiseerd, de financiële consequenties hiervan zullen in een begrotingswijziging worden verwerkt. Naar verwachting zal de jaarlijkse PO-dotatie in de periode 2023-2036 ca. 120.000,-- hoger zijn dan de huidige PO-dotatie. Voor dagelijks onderhoud is jaarlijks 221.201 (na indexatie in 2021) begroot. Zoals ook opgenomen op blz 131.</p> <p>Vanuit het dagelijks onderhoud DM is in 2020 éénmalige een bijdrage gedaan t.b.v. de verbouwing Aanpassing Publieksruimte Oudbouw. In verband met het fluctuerende karakter van de post dagelijks onderhoud is deze bijdrage eenmalig.</p>																																																		

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
CDA	64.	Blz. 130: Inzake de Rijksluchtvaartschool wordt gesproken over de planning dat gebouw A nog in 2018 wordt opgeleverd. Dit moet onjuist zijn overgenomen uit een eerdere versie van de begroting? Graag de actuele situatie alsnog geschetst.	Het klopt, de tekst in de begroting is inderdaad onjuist overgenomen uit een eerdere versie. De actuele situatie is dat de renovatie van de gebouwen begin 2020 is afgerond met het gereedkomen van gebouw C 'het internaat' en gebouw B 'het hoofdgebouw'. Gebouw A 'de leslokalen' is in 2018 opgeleverd. Conform de afspraak met uw staten gaat de RLS in de verkoop.
CDA	65.	Blz. 155: Graag een verbeterde tekst bij de beheersmaatregelen inzake OV-bureau (laatste regel).	Bij de risico's is aangegeven is dat als gevolg van Covid-19 het openbaar vervoer te maken heeft met een enorme vraaguitval (75- 70%) en verlies aan inkomsten. Verwacht is dat deze vraaguitval zich langzaam zal herstellen. Deze verliezen worden in 2020 gecompenseerd door het Rijk, daar is overleg overgaande. Aanvullend kan nu aangegeven worden verwacht wordt dat ook voor 2021 een bijdrage van het rijk wordt verwacht, maar dat hier nog geen concrete afspraken over zijn gemaakt. Voorgesteld wordt de zin bij de beheersmaatregelen als volgt te wijzigen: 3. De teruggang wordt deels gecompenseerd door een lagere indexatie dan begroot (3%) en lagere kosten voor brandstof.
CDA	66.	Blz. 157: Ook de laatste zin bij beheersmaatregelen RUD loopt niet goed (af). Graag alsnog de verbeterde tekst.	Achter de laatste zin: "De directie van de RUD Drenthe heeft schriftelijk laten weten dat het niet geplande toezicht (klachten en calamiteiten) conform de hierover gemaakte afspraken" toevoegen: is uitgevoerd.
CDA	67.	Blz. 160: Inzake de beheersmaatregelen NOM. Er staat 'in de loop van 2020....' Inmiddels is het oktober. Is hierover al iets te melden?	Halfjaarlijks wordt een waardering van de portefeuille van de NOM uitgevoerd en het risicoprofiel van portefeuillebedrijven herbeoordeeld. Er lijken relatief weinig directe (negatieve) waarderingseffecten als gevolg van Covid-19 te ontstaan. De verwachting is dat die zich in de tweede helft van 2020 gaan manifesteren. In 2020 is de methodiek van waardebeoordeling niet aangepast en is niet gekozen voor het nemen van een algehele voorziening als gevolg van de Covid-19 situatie. Inmiddels heeft u de halfjaarrapportage van de NOM en het MKB Fonds Drenthe ontvangen. In deze rapportages staat meer informatie over de invloed van de coronacrisis.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
CDA	68.	Blz. 179: 'Vooruitlopend op de nieuwe financiële verordening...' Is dit niet de verkeerde volgorde? Hoe kunnen wij hier dan al akkoord mee gaan, terwijl deze verordening nog niet is aangeboden en vastgesteld?	De financiële verordening en de daaraan gekoppelde beleidsnota's komen gezamenlijk in december in PS. Omdat bij de begroting bepaalde afschrijvingstermijnen al moesten worden geactualiseerd, moeten we dit meteen melden aan PS. Dat hebben we gedaan en is een praktische oplossing om rechtmatig te handelen. U heeft de mogelijkheid om zowel bij de begroting als ook de bij behandeling van de stukken over financieel beleid in december hierop te reageren.
CDA	69.	Blz. 215: Hebben wij de herziene Beleidsnota reserves en voorzieningen al ontvangen? Deze zou 'ongeveer tegelijk met de Begroting 2021' zijn verschenen.	De herziene Beleidsnota reserves en voorzieningen is nog niet door PS ontvangen. Deze is gepland voor de vergadering van PS in december 2020, dus één vergaderronde later en dan in samenhang met andere beleidsstukken over financieel beleid.
CDA	70.	Blz. 222: Eén van de C-crisis-maatregelen is bekostigd uit de reserve VES. Hoe is dat hier verantwoord?	Verantwoording vindt plaats in de jaarrekening 2020 en 2021.
SP	71.	Vraag: Hoeveel mensen werken er nu de facto in de vrijetijdsindustrie Drenthe? Fte's en personen.	In 2019 waren er bijna 16.000 banen/werkzame personen in de vrijetijdseconomie in Drenthe (bron: Provinciaal werkgelegenheidsregister 2019). Dit zijn de meest recente gegevens. Het jaarlijks werkgelegenheidsonderzoek is vanwege de coronacrisis uitgesteld tot september 2020. De resultaten zijn in het voorjaar van 2021 beschikbaar.
SP	72.	Hoofdstuk 1. (Verbinding met de Drentse samenleving. Vraag: Nadere omschrijving betrokkenheid maatschappelijke organisaties, met name vakbeweging?	De betrokkenheid van de maatschappelijke organisaties is afhankelijk van de opgave. Je kunt hierbij denken aan woningcoöperaties, ziekenhuizen, zorginstellingen, musea, scholen, universiteiten e.d.
SP	73.	Er wordt 10,8 miljoen budget voor bodemsanering doorgeschoven naar 2021 (blz 39). Reden hiervoor is vertraging in de uitvoering van enkele projecten. Vraag: graag een opsomming van die projecten en wat de reden is voor de vertraging	Vertraging is aan de orde bij de langlopende saneringen van Wijk en Boerma en de gebiedsgerichte aanpak (GGB) in Hoogeveen, Assen en Coevorden. De oorzaak is gelegen in de langere voorbereidingstijd dan verwacht bij de gebiedsgerichte aanpakken en een intensievere en langdurige aanpak van de bron van verontreiniging bij van Wijk en Boerma. Ook Covid-19 is in 2020 van invloed op de voortgang van de projecten.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			Het verschil tussen 2020 en 2021 is overigens voornamelijk het gevolg van het feit dat in 2021 de geraamde kosten voor de langlopende projecten voor de rest van de looptijd van de sanering zijn opgenomen. In de 3-de bestuursrapportage 2020 zullen we voorstellen doen om de kosten meerjarig te ramen.
SP	74.	Voor 2021 is er geen budget voor asbestsanering (blz 39). We zien we op blz 139 een verhoging van het bedrag aan leningen van 3.8 miljoen stand 1-9-2020 naar 5.4 miljoen in 2021. Is er al een nieuwe uitvoeringsregeling verwijdering asbestdaken vanaf 2021?	De nieuwe uitvoeringsregeling wordt vóór 31 december 2020 vastgesteld, nadat de oude regeling dit jaar per 1 juli 2020 is verlengd tot eind 2020.
SP	75.	In jan 2021 lopen twee obligatieleningen af. Aan de NWB en de Rabobank samen 20 miljoen. De middelen zullen dan terugvloeien in 's Rijks schatkist. Betekent dit dat die 20 miljoen niet door ons ingezet kunnen worden? Of wordt bedoeld dat we die 20 miljoen wegzetten (schatkistbankkieren) en dus wel inzetbaar is door de provincie.	Er wordt bedoeld op schatkistbankieren. De middelen blijven inzetbaar voor Drenthe.
PvdA	76.	Statenstuk: Onder Toelichting op het voorstel tot instelling van de bestemmingsreserve Verstrekte subsidies, etc: Vanaf 2e alinea: kan met een paar (fictieve) voorbeelden worden uitgelegd hoe we dit in de praktijk gaan ervaren en terugzien in de financiële stukken?	Een algemeen voorbeeld: als in 2021 aan een instelling een subsidie wordt verstrekt van € 200.000,-- (voor bijvoorbeeld een culturele activiteit) ten laste van een budget in de Begroting 2021, maar de helft van die activiteit en daarmee de prestatie in 2022 plaatsvindt, wordt van het subsidie een bedrag van € 100.000,-- in de bestemmingsreserve gestort en in 2022 voor de tweede helft van het subsidie daar weer aan onttrokken.
PvdA	77.	p. 12 Groot variabel onderhoud: Indien uit het MJOP blijkt dat er in de komende jaren ..., etc.: worden er extra knelpunten verwacht of is dit een 'losse opmerking'?	Bij het opstellen van de begroting was het MJOP 2021-2024 nog in bewerking. Daarom hebben we in de begroting deze opmerking geplaatst. Het MJOP met het bijbehorende beleidsplan wordt, in combinatie met het Mobiliteitsplan, in december 2020 aan PS voorgelegd.
PvdA	78.	Ophoging uitvoeringskosten Prolander:	In het natuурpact (2013) zijn afspraken gemaakt over het realiseren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in uiterlijk 2027. Met het huidige tempo waarin we de NNN realiseren gaan we, net als veel andere provincies, dat niet redden.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		Aangegeven wordt dat het natuurnetwerk in Drenthe sneller gerealiseerd gaat worden. Wat is de achtergrond van deze zinsnede?	Door de uitvoeringskosten (tijdelijk) te verhogen, zijn er meer mensuren beschikbaar en kunnen we de uitvoering van de NNN versnellen ten opzichte van het huidige tempo. Hier zullen we tijdens de Statenbijeenkomst van 25 november ook op terugkomen.
PvdA	79.	Begroting: Pag. 19: (Inleiding) Er wordt gesteld dat er 'ruimte wordt geboden aan de landbouw'; in de zin daaropvolgend wordt gezegd dat watersystemen zo worden ingericht dat ze niet alleen water afvoeren, maar ook vasthouden. Hoe verhouden deze uitspraken zich tot elkaar, wanneer we zien dat t.b.v. de landbouw de grondwaterstanden in het voorjaar worden verlaagd?	Het betreft de inrichting van natuurgebieden. Het principe berust op het bevorderen van de sponswerking van een gebied bovenstrooms zodat het systeem benedenstrooms ontlast wordt. Dit kan door het meer natuurlijk inrichten van een beekdalsysteem (hermeanderen of door het aanleggen of herstellen van bijvoorbeeld veengebied. Hierdoor vindt aanvulling van het onderliggende grondwater plaats en vertraagde afvoer via het oppervlaktewater.
PvdA	80.	Pag. 21: (bovenaan) Er staat 'behoud van biodiversiteit'. Is dit geen typefout en moet het niet 'verbetering van biodiversiteit' zijn?	Bij de ontwikkeling van economische activiteiten is altijd het uitgangspunt geweest, dat netto geen verlies van waarden/biodiversiteit optreedt. Als er een verbetering door gerealiseerd kan worden, dan is dat mooi meegenomen.
PvdA	81.	Pag. 22: Hoe ontwikkelt zich het asbestverwijderingsprogramma? Hoeveel procent van de totaalopgave is inmiddels gerealiseerd?	Uit het Dashboard blijkt dat 26,7% van de totaalopgave in Drenthe inmiddels is gesaneerd (referentie 18 oktober 2020). Het Dashboard geeft ook situatie per gemeente aan en enkele gemeenten zitten al rond de dertig procent (Assen (29%), Coevorden (31%), De Wolden (29%), Midden-Drenthe (31%) en Tynaarlo (30%)).
PvdA	82.	Pag. 38: Onder 2.4 wordt het verschil toegelicht van ruim 7 miljoen. De tekst is niet te doorgronden. Wat staat hier en wat wordt er bedoeld? Dezelfde teksten zien we terug op de pagina's 40 en 41.	Zie ook vraag 13 a van de PvdD In het kader van EU-POP3 en Deltaplan Agrarisch Waterbeheer leveren wij een extra inspanning om samen met de landbouw op bedrijfsniveau maatregelen te nemen om de zoetwatervoorziening en de waterkwaliteit te verbeteren. Dit gaat om een meerjarig programma, die door de provincie wordt uitgevoerd en gedekt door 50% bijdragen uit Europese middelen en 50% uit bijdragen van waterschappen. In 2020 is een deel van het programma in de provinciale financiële administratie verwerkt.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			In 2020 is rekening gehouden met de openstelling van een subsidieregeling in het kader van Europese POP III van € 5.971.098, - voor een robuust watersysteem en voldoende water in de landbouw. De regeling wordt door de provincie uitgevoerd en gedekt door 50% bijdragen uit Europese middelen en 50% uit bijdragen van waterschappen. Daarnaast is de raming in 2020 inclusief een eenmalig bedrag ad € 1.094.715, -- voor de uitvoering van Deltaplan Zoetwaterfonds dat is overgeheveld uit 2019
PvdA	83.	Pag. 55: Gemeld wordt dat de NOM vanaf 2021 jaarlijks € 650.000 tegemoet kan zien voor acquisitie en business development. Welk besluit ligt hieraan ten grondslag?	De verhoging is een uitwerking van het besluit van uw Staten over de Voorjaarsnota 2020. Van 2015 tot en met 2019 hebben wij jaarlijks subsidie verleend aan de NOM en de clusterorganisaties. In 2019 hebben wij besloten om de clusterorganisaties niet meer structureel te subsidiëren. De NOM is bezig met het opstellen van een meerjarenplan 2021-2024 (2020 wordt gezien als een overgangsjaar). In de loop van 2020 zal dit meerjarenplan met bijbehorende vraag om budget worden voorgelegd aan uw Staten. Het nu gevraagde bedrag ad € 650.000,-- is nog een schatting. Voorheen verstrekte de provincie € 408.333,33 subsidie jaarlijks, maar werd een jaarlijks tekort van het Ontwikkelbedrijf van de NOM opgevangen door een afzonderlijk budget bij de provincie (volgens afspraak voortkomend uit de aandelenaankoop door de drie Noordelijke provincies). Dit afzonderlijke budget is eind 2020 uitgeput. Vanaf 2021 stellen we daarom een structurele verhoging van het subsidie aan de NOM voor van € 242.000,-- per jaar, zodat de NOM een sluitende begroting kan presenteren.
PvdA	84.	Pag. 57: Hebben de verlengde effecten van Corona en de genomen bezuinigingsmaatregelen van het OV-bureau zoals recent gecommuniceerd nog budgettaire effecten in 2021?	Ja, in de digitale statenbijeenkomst d.d. 6 oktober 2020 bent u geïnformeerd over een bezuinigingsopgave voor het OV-bureau Groningen Drenthe dat verwerkt is in een aangepaste dienstregeling 2021.
PvdA	85.	Pag. 68: Waaruit vloeien de 5,1 miljoen extra kosten voor realisatie RSP voort?	De kosten voor verbetering spoorlijn Emmen-Coevorden (RSP) zijn in 2021 hoger dan in 2020 omdat het project aanpassing station Emmen-Zuid in uitvoering is gegaan.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
PvdA	86.	Pag. 71: Waarop is de verwachting gebaseerd dat gemeenten een (nog) lagere prioriteit toekennen aan structureel energietoezicht. En wat is structureel energietoezicht eigenlijk?	Structureel energietoezicht is energietoezicht dat onderdeel is van het vaste takenpakket van de RUD Drenthe. Het Rijk heeft de afgelopen jaren incidenteel extra middelen vrijgemaakt voor gemeenten om ze in de gelegenheid te stellen daar meer inzet op te plegen. Gezien de druk die op de gemeentelijke begrotingen vanuit onder andere corona-effecten en het sociaal domein is niet te verwachten dat gemeenten hier binnen de eigen begroting structureel middelen voor weten te vinden.
PvdA	87.	Pag. 72: Wat is het percentage hernieuwbare energiebronnen in Drenthe, per 31-12-2020?	De actuele Drentse cijfers over energie zijn beschikbaar op https://www.provincie.drenthe.nl/klimaatmonitor/ In het eerste kwartaal van 2021 maken wij een monitoringsrapportage waarin de inspanningen en resultaten van de Energie Transitie Agenda worden gerapporteerd.
PvdA	88.	Pag. 74: Waar komt de doelstelling t.a.v. Mijnbouw in Drenthe vandaan? Waarom moet het draagvlak worden vergroot?	Wij vinden dat omwonenden beter moeten worden betrokken bij mijnbouwactiviteiten en dat hun belangen beter moeten worden meegenomen in de besluitvorming. Dit geldt met name in het geval van schade als gevolg van mijnbouw en de afhandeling richting bewoners van deze schade. De afgelopen jaren heeft het Rijk goede stappen gezet, wij houden dit de komende jaren scherp in de gaten.
PvdA	89.	Pag. 80: Op initiatief van de provincie heeft SportDrenthe op 21 september een Corona Sportloket opengesteld. Hoeveel vragen zijn daar binnengekomen en wat voor vragen waren dat?	Deze vraag heeft geen directe relatie met de begrotingstekst. Het loket is geopend op initiatief van SportDrenthe. In de eerste 4 weken waren er 506 (216 unieke) pageviews op www.sportdrenthe.nl/sportloket . Deze hebben geleid tot 16 vragen; vervolgens is voor 5 verenigingen de TASO-uitkering aangevraagd, 2 verenigingen verwachten liquiditeitsproblemen en krijgen hulp bij financieel beheer. In week 44/45 wordt door SportDrenthe gestart met online-ontmoetingen met verenigingen, waarin de zorgen van verenigingsbesturen ingebracht en besproken kunnen worden. Eventuele hiaten of verbeterpunten m.b.t. de ondersteuning aan sportverenigingen worden door SportDrenthe in beeld gebracht.
D66	90.	1.4 versterking kwaliteit eigen openbaar bestuur:	Het betreft een verschil tussen de begroting 2020 en 2021. In 2020 zijn diverse subsidieopenstellingen gepland waardoor een extra onttrekking uit de

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		Extra onttrekking cofinancieringsreserve in 2021 niet geraamd: Omdat?	cofinancieringsreserve nodig is. Deze extra onttrekking is vooralsnog niet voorzien in 2021 en daarom ook niet geraamd.
D66	91.	Blz. 30 de beoordeling waterkwaliteit is 0% goed, 50-58% matig en de overige 42-50% staat niet vermeld, wat is hier de beoordeling van de waterkwaliteit?	Volgens de systematiek van http://www.waarstaatjeprovincie.nl valt 42 tot 50% in de categorie slecht tot ontoereikend. Het gaat hier om de ecologische kwaliteit waarvan bekend is dat de ecologie er vaak langer over doet om te herstellen. Voor een volledig beeld verijzen wij u naar onze laatste brief over de KRW van 12 november 2019 "Kaderrichtlijn Water Drenthe (KRW), nationale analyse".
D66	92.	2.4 zorgvuldig omgaan met water: Verschil 2020 en 2021 verschil 7.1 milj, graag een verklaring waarom de overheveling niet is geraamd. Wat zijn niet productieve investeringen?	Zie ook vraag 13 a van de PvdD en 82 van de PvdA In het kader van EU-POP3 en Deltaplan Agrarisch Waterbeheer leveren wij een extra inspanning om samen met de landbouw op bedrijfsniveau maatregelen te nemen om de zoetwatervoorziening en de waterkwaliteit te verbeteren. Dit gaat om een meerjarig programma, die door de provincie wordt uitgevoerd en gedekt door 50% bijdragen uit Europese middelen en 50% uit bijdragen van waterschappen. In 2020 is een deel van het programma in de provinciale financiële administratie verwerkt. De overheveling is wel geraamd; het betrof een overheveling van 2019 naar 2020. In de tekst wordt bedoeld dat er in het geraamde bedrag voor 2021 geen overheveling is begrepen. Daarmee wordt een gedeelte van het verschil verklaard. Een niet-productieve investering is een investering die geen aanmerkelijke stijging van de waarde of rentabiliteit van het landbouw- of bosbouwbedrijf tot gevolg heeft. Het gaat om extra maatregelen die door het bedrijf worden uitgevoerd ten behoeve verbetering van de waterkwaliteit of verbetering van de zoetwatervoorziening ivm klimaatverandering.
D66	93.	2.6 ook graag een toelichting op het verschil 10.8 milj. Waardoor is de vertraging veroorzaakt?	Zie het antwoord op vraag 73 (SP). Vertraging is aan de orde bij de langlopende saneringen van Wijk en Boerma en de gebiedsgerichte aanpak (GGB) in Hogeveen, Assen en Coevorden. De oorzaak is gelegen in de langere voorbereidingstijd dan verwacht bij de

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			gebiedsgerichte aanpakken en een intensievere en langdurige aanpak van de bron van verontreiniging bij van Wijk en Boerma. Ook Covid-19 is in 2020 van invloed op de voortgang van de projecten. Het verschil tussen 2020 en 2021 is overigens voornamelijk het gevolg van het feit dat in 2021 de geraamde kosten voor de langlopende projecten voor de rest van de looptijd van de sanering zijn opgenomen. In de 3-de bestuursrapportage 2020 zullen we voorstellen doen om de kosten meerjarig te ramen.
D66	94.	3.4 kansen benutten In 2021 vervallen de overgehevelde budgetten (5.6 mlj), zijn de doelen behaald?	Het klopt, na 2021 is er in de meerjarenbegroting onder 3.4 (Inter)nationale en (inter)regionale kansen benutten geen geld meer gereserveerd. Het bedrag dat in de begroting 2021 is opgenomen wordt ingezet voor de uitvoering van 4kant voor werk/Dutchtechzone en de bedrijvenregeling Drenthe. De definitieve resultaten zijn pas over 1,5 jaar bekend.
D66	95.	4 mobiliteit Graag voorbeelden van investeringen van derden waaraan wij bijdragen en niet -infraprojecten zijn. 4.1: meer activa voor derden aangelegd, wie zijn deze derden? (5.2 mlj)	Het betreft voornamelijk investeringen die bijdragen aan onze doelen rond bijvoorbeeld verkeerveiligheid maar niet leiden tot eigen bezittingen (materiële activa). Daarop kunnen we niet afschrijven en niet werken met het financiële instrument investeringskrediet. Er wordt een bijdrage/subsidie verstrekt. Meestal betreft het hier infrastructuur van gemeenten of rijk. Bijvoorbeeld spoor.
D66	96.	Blz., 58 wordt het opzetten van netwerk van laadsystemen genoemd, vallen hier ook onder de toegezegde laadpunten bij de OV-knooppunten?	Ja.
D66	97.	Blz. 74 een verkenning duurzaam gebruik van de ondergrond: Is dit in opdracht van provincie Drenthe? Wanneer worden de uitkomsten verwacht?	De afgelopen jaren zijn verschillende verkenningen door verschillende partijen uitgevoerd. Wij nemen dit mee in onze herziening van het bodembeleid zoals beschreven in hoofdstuk 2.
D66	98.	Blz.74 CO2-emissies in Drenthe bedragen in 2017, 3.605.600 ton, hoeveel was de CO2-emissies in 1990? En hoeveel is de verwachte CO2-emissies in 2020?	De actuele Drentse cijfers over energie zijn beschikbaar op https://www.provincie.drenthe.nl/klimaatmonitor/ In het eerste kwartaal van 2021 maken wij een monitoringsrapportage waarin de inspanningen en resultaten van de Energie Transitie Agenda worden gerapporteerd.
D66	99.	7.1 een duurzaam sluitende begroting:	Het verschil wordt verklaard doordat er in 2020 een stelpost is opgenomen voor Coronamaatregelen van € 2,5 miljoen. Deze is eenmalig en niet opgenomen in

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		Wat verklaart het verschil 2020 -2021 van 4 milj? En waarom 2.5 milj voor coronamaatregelen op deze post?	2021. Daarnaast is de vrije bestedingsruimte in 2021 € 1.521.799,-- lager dan de begroting 2020. Bij de bestuursrapportage 2020 is door uw Staten besloten om voor de tweede fase, coronamaatregelen op de middellange termijn, binnen de vrije bestedingsruimte € 2.500.000,-- te reserveren.
D66	100.	7.3 bedrijfsvoering informatievoorziening en automatisering staat bij de begrote inkoop in 2020 € 164.959 2021 € 239.959, 2022 € 1.904.975, 2023 en 2024 € 1829.975, wat is de reden van de 8x hogere inkoop in 2022 en de volgende jaren?	Het fluctuerende karakter van dit overzicht heeft te maken met het investeringspatroon. Voor de modernisering en om de kwaliteit en het beheer van de informatievoorziening- en automatiseringsomgeving op peil te houden, wordt periodiek een investeringskrediet beschikbaar gesteld.
D66	101.	Blz. 111 wat is de - € 1.500.000 bijdrage van reserve investeringsagenda 2019-2023?	In 2020 zijn door PS bij de voorjaarsnota 2020 enkele besluiten genomen tot besteding van middelen ten laste van de reserve investeringsagenda 2020 – 2023. Dit betreft € 1 miljoen voor de sociale agenda en € 0,5 miljoen voor het steunfonds kleine musea in Drenthe.
D66	102.	Blz. 114 wat is de verklaring voor de verhoging van rubriek 2. Natuurbeschermingswet 1998, begroting 2020 € 150.000 en 2021 € 210.000?	In de Voorjaarsnota 2020 is een hogere raming voor legesopbrengsten opgenomen op basis van een tariefsverhoging van de leges voor de vergunningaanvragen op grond van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel stikstof.
D66	103.	Blz. 106 door volumestijging van het autobestand verwachten we bij een gelijkblijvend tarief een hogere opbrengst van € 500.000, - in 2021. Blz. 115 wij zien af van het ramen van een volume-groei van het autobestand (compensatie elektroauto's) Hoe rijmen de beide teksten met elkaar?	Op blz. 106 wordt bedoeld op de ontwikkeling van het autobestand t/m juli 2020. Op basis van het autobestand op dat moment, verhogen we de raming voor het jaar 2021. Voor de jaren daarna gaan we ervan uit (net als alle andere provincies) dat de groei van het autobestand bestaat uit groei van (vrijgesteld van mrb) electro voertuigen. Op basis van het actuele autobestand medio 2021 passen we de raming voor 2022 en volgende jaren weer aan.
D66	104.	Blz. 145 wat is de reden van de verhoging van het risico van de leningen voor Glasvezel De Wolden B.V., van 10% naar 35%?	Glasvezel de Wolden (GDW) verkeerde in een financieel zwakke positie. Het aantal betalende klanten (abonnees) lag fors onder de begrote aantallen, waardoor het kunnen voldoen aan de rente- en aflossingsverplichting richting de financiers (w.o. de provincie) onzeker werd. Er zijn diverse maatregelen

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			<p>genomen door GDW, waaronder de toetreding van een marktpartij als aandeelhouder, RENDO Fiber B.V.</p> <p>Ondanks vertrouwen in de genomen maatregelen is de impact hiervan op de financiële positie nu nog niet zichtbaar, en daarmee het terugbetalingsperspectief op de leningen nog onzeker. Daarom heeft bij de herijking van de risicopercentages een bijstelling plaatsgevonden.</p>
D66	105.	Blz. 164 staat bij N.V. Waterbedrijf Drenthe een resultaat gerealiseerd in 2019 van € 117.996.000, klopt dit?	<p>De tabel in de begroting is niet juist.</p> <p>Volgens de jaarrekening van de N.V. Waterbedrijf Drenthe was het netto resultaat in 2019 € 2.181.000, het eigen vermogen was € 47.233.000 en het vreemd vermogen bedroeg eind 2019 € 123.084.000.</p>
Groen Links	106.	Op pagina 7, wordt de werkloosheid in 2020 op 7,4% gesteld en in 2021 op 5,5%. Het College baseert dit o.a. op de publicatie van CBS. Mar volgens de CBS is de werkloosheid 3.7% voor de 2e kwartaal van 2020. Hoe verklaart u dit verschil?	<p>De werkloosheidspercentages voor 2020 en 2021 zijn jaarcijfers. Bovendien gaat het daarbij om een raming. Verwachting is dat de werkloosheid door de coronacrisis de komende tijd verder op zal lopen.</p>
Groen Links	107.	Pagina 117: een overzicht Leges Algemene Dienstverlening. Wat is de reden dat deze onderdelen niet kostendekkend is?	<p>De provincie Drenthe heeft als beleid om niet 100% van de kosten door te belasten naar de vergunningplichtige. De 100% kostendekkendheid is een bovengrens: wettelijk is vastgelegd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overschrijden. Doordat er wettelijk niet meer dan 100% mag worden doorbelast willen we ook ruim onder deze grens zitten omdat de hiermee samenhangende kosten en opbrengsten een fluctuerend karakter kunnen hebben. Hierdoor hanteren we voor ons een veiligheidsmarge.</p> <p>Er is voor gekozen om veelal met standaardtarieven te werken die incidenteel wijzigen, wanneer blijkt dat er bijvoorbeeld door wetwijzigingen veel meer werkzaamheden moeten worden uitgevoerd bij de beoordeling van de aanvraag en vergunningverlening.</p>
Groen Links	108.	Pagina 121: R216. Als maatregel is een bedrag van 7 miljoen opgenomen voor IPO en Lobby. Kunt u dit nader expliciteren?	<p>De 7 miljoen is ingeschat als het mogelijke financiële risico, maximale schade, die de provincie zou kunnen lopen als de provinciefondsuitkering verlaagd zou worden. Het is niet een financiële maatregel. De financiële risico's gebruiken we om de om de benodigde weerstandcapaciteit te berekenen.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
Groen Links	109.	Pagina 122: R243. Wegvloeien van kennis. Er wordt een bedrag van 1 miljoen vrijgemaakt. Kunt u dit nader toelichten?	Het bedrag van 1 miljoen wordt niet vrijgemaakt in de begroting. Dit bedrag maakt onderdeel uit van de Risico-inventarisatie. Hierin zijn totaal 49 risico's voor een totaalbedrag van 56,6 miljoen in kaart zijn gebracht. Om de eventuele financiële gevolgen van al deze risico's op te kunnen vangen is hiervoor een bedrag van 18,5 miljoen in het weerstandsvermogen gereserveerd. Met duurzame inzetbaarheid (b.v. vitaliteitsuren, talentmanagement en sturen op instroom-doorstroom-uitstroom) sturen wij op beheersing van dit risico.
Groen Links	110.	Pagina 122/123. Er is in samenwerking met de Universiteit Twente een normtabel ontwikkeld. Dit biedt een waardering van de berekende ratio. Wordt dit normtabel uitsluitend voor Drenthe gebruikt of wordt dit ook door andere provincies gebruikt?	Deze normtabel wordt ook door andere provincies gebruikt, o.a. door de provincies Overijssel, Noord-Brabant en Utrecht.
Groen Links	111.	U boekt een bedrag voor de verhuur van de voormalige Rijksluchtvaartschool op Groningen Airport Eelde. Hoe verhoudt zich dit tot de brief aan PS waar dit gebouw in de verkoop wordt gezet?	Zolang het gebouw nog niet is verkocht heeft de provincie als eigenaar exploitatiekosten en ontvangt huurinkomsten. Deze zijn conform de regels in de begroting opgenomen. Op moment dat de verkoop is gereed zullen deze begrotingsposten worden gewijzigd.
Groen Links	112.	De overtollige liquide middelen die niet voor de uitoefening van de publieke taak ingezet worden, moeten conform de Wet fido aangehouden worden bij het Rijk (verplicht schatkistbankieren). Dit betekent dat de middelen op een rekening-courant bij het ministerie van Financiën worden aangehouden, maar wel ter vrije beschikking van de provincie staan. Zijn er ook andere voorwaarden verbonden aan de besteding van deze middelen?	In de Wet Fido of de Regeling schatkistbankieren zijn er geen bepalingen opgenomen die voorwaardelijk zijn voor de besteding van de middelen die bij het Rijk worden aangehouden.
Groen Links	113.	Op pagina 135. "Ook mogen leningen worden verstrekt aan openbare lichamen: andere decentrale overheden waarmee geen toezicht relatie bestaat (onderling lenen). Deze uitzettingen hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren	Omdat decentrale overheden waaraan gelden worden uitgeleend geacht worden dezelfde kredietwaardigheid als de Staat te hebben, gelden de kredietwaardigheids- en producteisen van de Rudo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) niet voor dit type leningen.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		van inkomen door het lopen van overmatig risico.” Welke criteria en richtlijnen worden hierbij gehanteerd bij de toekenning. En aan wie wel en wie niet? Is dit vraaggericht of aanbodgericht?	Op dit moment is het aangaan van nieuwe leningen niet aan de orde. In voorgaande jaren werd vraag en aanbod bij elkaar gebracht door intermediairs. Op basis van wensen ten aanzien van looptijd, rendement etc. werden partijen bij elkaar gebracht. Voor de provincie was dit vraaggericht; de provincie werd gebeld of er interesse was om aan een andere decentrale overheid een lening te verstrekken.
Groen Links	114.	Op pagina 136. Onder de genoemde overgangsregeling heeft de provincie nog twee overeenkomsten, zie onderstaande tabel. Het betreft twee obligatieleningen, aan NWB en Rabobank. Deze overeenkomsten, samen groot € 20 miljoen, lopen in januari 2021 af. Wat is de reden waarom dit bedrag moet terugvloeien in Rijkschatkist?	De overgangsregeling (zie ook pagina 135) betekent dat decentrale overheden hun bestaande uitzettingen/ beleggingen mogen aanhouden tot het einde van hun looptijd indien die belegging dateert van voor 4 juni 2012, 18:00 uur. Zodra een belegging vrijvalt aan het einde van de looptijd, dienen vrijvallende liquide middelen in de schatkist worden aangehouden. Dit geldt ook voor de obligatieleningen aan NWB en Rabobank. Het is nog wel toegestaan om deze middelen vervolgens uit te lenen aan andere decentrale overheden, echter we verwachten dit niet te zullen doen omdat we blijkens de liquiditeitsprognose de middelen in 2022 verwachten nodig te hebben en het rendement op kortlopende leningen aan decentrale overheden thans negatief is. De rentevergoeding op tegoeden in de schatkist kan niet lager zijn dan 0%, dit verdient dan ook de voorkeur.
Groen Links	115.	Pagina 162. Jaarlijks wordt 900.000 gereserveerd voor GAE. In 2020 is dit 1.400.000. Wat is de reden van dit verschil?	In de meerjarenbegroting is het voorziene kasritme vanuit het statenstuk 2017-793 Toekomst Groningen Airport Eelde-Uitwerking beleidskeuze 'Investeren' opgenomen. Uw staten hebben in 2017 in totaal 13.800.000.— beschikbaar gesteld voor het Toegangspoort voor het Noord-Nederland. Hiervan resteert in 2020 nog € 500.000,- dat bestemd is voor het routefonds ROF. Deze bijdrage vervalt vanaf 2021. Het bedrag van € 900.000,- dat blijft staan betreft de jaarlijkse bijdrage in de NEDAB van GAE.
Groen Links	116.	Op pagina 192. Stijging programma stad en platteland. Beleidsopgave van ruim 16 miljoen In 2021 naar 28 miljoen in 2022. Vanwaar het verschil van 12 miljoen?	Onze begroting is gebaseerd op de planning van Prolander. Jaarlijks wordt een Prestatieafpraak gemaakt (PPO) en wordt de meerjarenplanning geactualiseerd. Zo ook voor 2021 (PPO 2021-2024). Doordat hier sprake is van meerjarige projecten kunnen de kosten en baten per jaar verschillen. Overigens

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			hebben de in de vraag genoemde cijfers alleen betrekking op de begrote baten van de beleidsopgave Natuurlijk Platteland.
Groen Links	117.	We zijn beleidsindicatoren van 2017. Worden deze ook geactualiseerd? Deze BBV-beleidsindicatoren lijken te werken met verouderde gegevens. Welk gevolg heeft dit voor de doelstellingen 2021?	Conform de verwijzing bij de betreffende ministeriele regeling is de website www.waarstaatjeprovincie.nl de bron van onze gegevens. Als daar geen actuele gegevens staan, is het lastig deze in de begroting te verstrekken binnen de verstrekte richtlijnen. Inmiddels blijken er gegevens te zijn bijgewerkt naar een meer actuele stand, maar dat was te laat voor de productie van onze Begroting 2021. Ons rest slechts voor meer actuele cijfers te verwijzen naar het onderdeel "BBV" van de website: http://www.waarstaatjeprovincie.nl/Paginas/Themapagina.aspx?kerntaak=BBV .